Bestman m/v
Bestuur & Management

De beste burgemeester voor de gemeente Haarlemmermeer

gemeente Haarlemmermeer

Concept-profielschets

Mr Gert-Jan Jongkind
Bestman · Bestuur & Management

1. Inleiding

2. Profiel van gemeente Haarlemmermeer

3. Rollen van de burgemeester

4. Competenties: bestuursstijl, basiscondities en vaardigheden

5. Voorwaarden

6. Procedure

- Waar hij | hem | zijn staat, kan uiteraard ook zij | haar gelezen worden –

- Omwille van de leesbaarheid wordt 'de gemeente Haarlemmermeer' afgekort tot 'Haarlemmermeer' -

1. Inleiding

Haarlemmermeer zoekt een burgemeester!
Na herindeling van de voormalige gemeenten Haarlemmermeer en Haarlemmerliede en Spaarnwoude is per 1 januari 2019 de nieuwe gemeente Haarlemmermeer ontstaan.

Bij de nieuwe gemeente Haarlemmermeer hoort een kroonbenoemde burgemeester.
De gemeenteraad heeft daarvoor deze profielschets opgesteld. Hierin wordt eerst het karakter en de ambitie van Haarlemmermeer beschreven en vervolgens het profiel, de bestuurlijke stijl en de competenties van de burgemeester.
Tenslotte treft u informatie aan over de voorwaarden en de procedure.

Door middel van een digitale enquête heeft de raad de inwoners gevraagd aan te geven wat zij belangrijk vinden bij de keuze voor de burgemeester De resultaten van de enquête zijn integraal opgenomen in de profielschets. Een samenvatting van de inwonersconsultatie treft u hieronder aan.

Samenvatting uitkomsten inwonersconsultatie

In totaal hebben 782 respondenten hun mening gegeven.
Uit de enquête blijkt dat onze inwoners vooral belangrijk vinden dat de burgemeester zich richt op (meest genoemde antwoorden):
- álle inwoners: 467 x genoemd;
- álle kernen van de gemeente Haarlemmermeer: 273 x genoemd;
- handhaving, openbare orde en veiligheid: 270 x genoemd;
- goed en integer bestuur van de gemeente 268 x genoemd;
- leefbaarheid: 210 x genoemd
- ontwikkelingen rond Schiphol: 110 x genoemd.

Als belangrijkste eigenschap of competentie zou de burgemeester volgens onze inwoners moeten beschikken over (meest genoemde antwoorden):
- zichtbaar aanwezig en aanspreekbaar: 464 x genoemd;
- verbindend: 359 x genoemd;
- daadkrachtig en standvastig: 262 x genoemd;
- iemand die boven de partijen staat: 257 x genoemd;
- integer: 210 x genoemd;
- communicatief: 149 x genoemd;
- samenwerkend: 123 x genoemd.

Op de vraag de volgende zin af te maken: 'De beste burgemeester voor Haarlemmermeer ….' werden onder meer de volgende reacties gegeven:
'… neemt de tijd om naar zijn inwoners te luisteren.'
'… helpt Haarlemmermeer naar een succesvolle toekomst'.
'… zorgt voor de leefomgeving van iedere Haarlemmermeerder.'
'… kan met de grootste partijen en in het kleinste dorp aanschuiven aan de vergadertafel.'
'… laat zien waar Haarlemmermeer voor staat!'
'… is er voor de hele Haarlemmermeer, dus ook voor de kleine kernen.
'… schept (veel meer) ruimte voor burgerinitiatieven en burgerparticipatie om de aansluiting van de overheid op de samenleving te verbeteren.'
'… gaat de wijk in om te peilen wat er speelt.'
'… kent onze gemeente als de binnenkant van zijn broekzak en weet goed om te gaan met al onze 31 mooie kernen.'
'… hebben we al!
'… is een stevige persoonlijkheid, heeft een duurzame toekomstvisie en is in staat belangen in balans te brengen.'
'… is een echte burgervader of -moeder. Iemand die benaderbaar, zorgzaam is en tóch autoriteit uitstraalt.'
'… is een geliefd mens onder de bevolking en laat zijn stem horen in de plaatselijke en landelijke politiek.'
'… is een krachtige persoonlijkheid die boven de partijen staat en grote lijnen duidelijk voor ogen heeft maar ook details ziet.'

2. Profiel van de gemeente Haarlemmermeer

· De gemeente

Haarlemmermeer wordt sinds 1 januari 2019 gevormd door de voormalige gemeente Haarlemmermeer en de voormalige gemeente Haarlemmerliede en Spaarnwoude. De voormalige gemeenten waren al meer dan anderhalve eeuw historisch, cultureel, landschappelijk, sociaal en bestuurlijk met elkaar verbonden als logische, 'natuurlijke' partners.
De nieuwe gemeente Haarlemmermeer heeft een sterk economisch profiel en een open, groen, agrarisch karakter dat een groene buffer vormt tussen de oude Hollandse steden Amsterdam, Haarlem en Leiden.

Toekomstperspectief

De nieuwe gemeente Haarlemmermeer telt ruim 150.000 inwoners en eenendertig dorpen en kernen waar het goed wonen, werken en recreëren is. De eenendertig dorpen en kernen hebben elk een eigen karakter. Met een doordacht dorpen- en kernenbeleid wordt die eigenheid behouden en verder versterkt. Speciale aandacht gaat uit naar de woningbouw, de bereikbaarheid, de sociale cohesie en het op peil houden van de voorzieningen in de dorpen en kernen. Zo maakt de gemeente zich hard voor investeringen in goed openbaar vervoer.
De nieuwe gemeente heeft een aantrekkelijk vestigingsklimaat voor kleine en grote bedrijven. Haarlemmermeer profiteert van de ligging tussen Amsterdam, Haarlem en Leiden, de aanwezigheid van Schiphol en de nabijheid van de havens van Amsterdam en IJmuiden. Dit maakt van de gemeente een economische motor van formaat, waar bedrijven ook in de groene zones de ruimte krijgen om agrarisch en recreatieve activiteiten te ontplooien.
De gemeente streeft naar een goede balans tussen rust, ruimte en groen aan de ene kant en grootstedelijke dynamiek en bedrijvigheid aan de andere kant. Zo zoekt de gemeente een evenwicht tussen de lusten en lasten van Schiphol, mede vanuit het perspectief van onze inwoners. Haarlemmermeer vormt een unieke groene buffer in de noordelijke Randstad. Er is volop ruimte voor landbouw, recreatie en landelijk wonen. De nieuwe gemeente bevordert recreatie in de uitgestrekte natuur- en recreatiegebieden. Dit houdt de gemeente aantrekkelijk voor inwoners en bezoekers.

Haarlemmermeer is een gemeente die dicht bij de burgers staat en inwoners, ondernemers en maatschappelijke organisaties een hoge kwaliteit van dienstverlening biedt. Een gemeente die een stevige positie inneemt in de regio, met voldoende invloed in overlegorganen en samenwerkingsverbanden om de gemeenschappelijke doelen te bereiken. Een gemeente die daarnaast een gezonde financiële huishouding voert, een aantrekkelijke werkomgeving biedt voor medewerkers en in staat is om het steeds zwaardere takenpakket van gemeenten goed te blijven vervullen.

· Het bestuur

Bestuurscultuur

Als gemeentebestuur maken we ons ook de komende periode hard voor een open en transparante bestuurscultuur en bestuurlijke stabiliteit. De rolduidelijkheid van raad en college wordt verder versterkt, waarbij de raad steeds meer in positie komt als hoogste orgaan van de gemeente.
De 'ja, het kan-mentaliteit' is kenmerkend voor Haarlemmermeer. De schaduwkant hiervan kan zijn dat bestuurders een individuele koers varen. Belangrijk is dat het college als team optrekt en de raad tijdig betrekt en informeert.

De raad
De gemeenteraad van Haarlemmermeer telt 39 zetels, verdeeld over 11 fracties.

Fracties	Zetelaantal
VVD	7
HAP	7
CDA	5
Forza!	5
GroenLinks	4
D66	3
PvdA	3
ChristenUnie/SGP	2
Een Haarlemmermeer	1
SRH	1
Gezond Haarlemmermeer	1

Coalitie
De partijen VVD, HAP, CDA en PvdA vormen een coalitie. Het coalitieakkoord 2019-2022 draagt de titel: 'Samen bouwen aan een krachtig nieuw Haarlemmermeer', zie:
https://haarlemmermeergemeente.nl/file/15828/download

College
Het college wordt gevormd door de burgemeester en zes wethouders.
VVD en HAP zijn hierin vertegenwoordigd met elk twee wethouders, CDA en PvdA met elk een wethouder.

De burgemeester heeft de volgende portefeuilles:
Algemene en bestuurlijke zaken, Regionale samenwerking, Openbare orde, veiligheid en handhaving, Brandweer, Wijken- en kernencontacten, Burgerzaken, Internationale betrekkingen, Communicatie en onderzoek, Juridische zaken, Integriteitsbeleid.

Opgaven
Haarlemmermeer kent een aantal belangrijke bestuurlijke en maatschappelijke uitdagingen, zoals:

· Bestuur, samenleving en publiekscontact
Met de omvang en ligging van Haarlemmermeer volstaat een oriëntatie op alleen het eigen grondgebied niet. Een goede samenwerking is noodzakelijk, zowel lokaal, regionaal als landelijk.
Een goed lokaal voorbeeld daarvan is het gebiedsgericht werken waarbij onze inwoners, de dorps- en wijkraden en andere belangenorganisaties worden betrokken.
Belangrijke trends zijn het verminderen van regels door deregulering, ketensamenwerking, participatie en het verder digitaliseren van dienstverlening.

· Veiligheid
Veiligheid is een breed begrip en vraagt om een brede aanpak: een integraal veiligheidsbeleid. De gemeente heeft de regierol op het gebied van lokale veiligheid. De beleidsdoelen zijn dan ook een (A) veilige woon- en leefomgeving voor inwoners, ondernemers en bezoekers en (B) het verzekeren van de doelmatige en slagvaardige hulpverlening op het gebied van brandweerzorg, crisisbeheersing en geneeskundige hulpverlening. Het borgen van lokale veiligheid vereist een nauwe samenwerking tussen diverse partners zoals politie, justitie, ondernemers, bewoners en welzijnsinstellingen.
Bij het thema Veiligheid vraagt de aanwezigheid van Schiphol in belangrijke mate aandacht.

· Zorg en Werk en Maatschappelijke ontwikkeling
Met het Haarlemmermeers model heeft de gemeente de afgelopen jaren invulling gegeven aan de decentralisatie van het sociaal domein. Om de transformatiebeweging van zware naar lichte zorg inhoudelijk kracht bij te zetten monitoren wij de voortgang met de Transformeermonitor.

· Mobiliteit
Met betrekking tot mobiliteit is goede lokale en regionale bereikbaarheid, optimale doorstroming, verbeteren van de verkeersstructuur en goede ontsluiting van de kernen van belang. Dat belang is er ook bij de verdere ontwikkeling van een hoogwaardig openbaar vervoernetwerk zowel binnen de regio als daarbuiten, en het verbeteren van de verkeersveiligheid.

· Ruimtelijke ontwikkelingen
Haarlemmermeer is een gemeente met een grote diversiteit aan woon- en werkmilieus. Om die diversiteit te omarmen en te versterken is het belangrijk dat er duidelijke keuzes gemaakt worden in de ruimtelijke ontwikkelingen. Haarlemmermeer positioneert zich, ook in de toekomst, als een aantrekkelijke ontmoetings- en vestigingsplaats. Leefbaarheid, duurzaamheid en oog voor bestaande structuren zijn leidend bij de toekomstige ruimtelijke, economische en sociale ontwikkelingen.

· Wonen
We willen zowel voor onze huidige, als toekomstige inwoners voldoende woningen die aansluiten bij de woonbehoeften in verschillende levensfasen. Variëteit in woonmilieus maakt daar onderdeel van uit. Vanuit een situatie van economische crisis en stilstand, is ook in Haarlemmermeer de woningmarkt nu in beweging. Er is sprake van grote tekorten aan sociale huurwoningen en lange wachtlijsten. De bouwopgave in de komende 20 jaar bedraagt dan ook circa 20.000 woningen.

· Kwaliteit fysieke leefomgeving
Haarlemmermeer vindt de kwaliteit van de openbare ruimte belangrijk. Hier ontmoeten inwoners elkaar en sporten, spelen en recreëren ze. Bovendien heeft een mooie en zowel ruimtelijk als sociaal goed functionerende omgeving een gunstig effect op de internationale (concurrentie) positie van Haarlemmermeer. De gemeente kent door haar diversiteit verschillende plekken met een bijzondere inrichting van de openbare ruimte.

· Economische zaken
Haarlemmermeer maakt onderdeel uit van de sterkste economische regio van Nederland. In deze regio zijn tal van ontwikkelingen op verschillende niveaus gaande. Politieke, economische, technologische en maatschappelijke veranderingen volgen elkaar in rap tempo op. Daar wil het bestuur op inspelen.

In het Economisch Perspectief 2030 zijn zes opgaven geformuleerd waarvoor wij ons, samen met onze partners, inzetten met het doel om de economische positie in de toekomst te behouden en verder uit te bouwen: vergroten weerbaarheid, verbeteren toekomstbestendigheid, vergroten en benutten innovatiekracht, vergroten ondernemingskracht, benutten stedelijke dynamiek en bevorderen van de sociale cohesie.

3. Rollen van de burgemeester

· Boegbeeld binnen de gemeente Haarlemmermeer
Haarlemmermeer kent een grote verscheidenheid tussen en binnen kernen, dorpen, wijken en inwoners. Elke kern, buurt en wijk is uniek en veel inwoners zijn betrokken bij hun leefomgeving. Dat vraagt om een burgemeester die aandacht heeft voor álle inwoners: in elk van de buurten en wijken, van alle leeftijden en alle lagen van de bevolking. De burgemeester is toegankelijk en aanspreekbaar voor alle inwoners van de gemeente.
De burgemeester betrekt onze inwoners bij de politiek en biedt een luisterend oor voor de maatschappelijke vraagstukken. Hij is zichtbaar, communicatief, betrokken en weet tegelijkertijd de distantie te bewaren die het ambt verlangt.

· Boegbeeld buiten de gemeente Haarlemmermeer:
Haarlemmermeer heeft een strategisch sterke positie, met Schiphol als internationale luchthaven binnen de gemeentegrenzen. Dit wordt gecombineerd met een centrale ligging in de randstad, tussen Amsterdam, Den Haag en Rotterdam, als deel van de Metropool Regio Amsterdam (MRA).
De burgemeester heeft de belangrijke taak deze posities te bestendigen en waar mogelijk te versterken. Gelet op het grootstedelijke krachtenveld en de internationale belangen van de luchthaven vergt dit bijzondere kwaliteiten. De burgemeester is hét herkenbare boegbeeld van de gemeente. Hij draagt met overtuigingskracht de voor de gemeente inhoudelijk belangrijke thema's uit en weet de doelen te bereiken die door raad en college zijn vastgesteld. De burgemeester beschikt reeds over een relevant netwerk of is in staat dat snel op te bouwen.

· Voorzitter raad
In de afgelopen periode is de positie van de raad versterkt. Als voorzitter van de raad heeft de burgemeester de belangrijke taak deze stijgende lijn, sámen met de raadsleden verder te versterken. Hij stimuleert het dualisme en de kwaliteit van het politieke debat. Hij is communicatief vaardig en is zich bewust van politiek-bestuurlijke gevoeligheden. Hij weet de voorzittershamer zodanig te hanteren dat er ruimte is voor debat en dat de Raadsplein-vergaderingen tegelijkertijd ordentelijk verlopen en leiden tot heldere besluitvorming. Hij stelt zich op als onafhankelijke voorzitter, heeft respect voor alle politieke stromingen en heeft oog voor de kwaliteit van de besluitvorming.

· Voorzitter college
Voor het college van Haarlemmermeer vormt collegiaal bestuur het uitgangspunt. Als voorzitter van een nieuw college stimuleert de burgemeester de samenwerking binnen het college als team en als collectief optredend orgaan. Tegelijkertijd biedt hij ook ruimte voor individuele zichtbaarheid en succes. Hij bevordert het groepsproces en stimuleert reflectie op het functioneren van de afzonderlijke wethouders en het collectief. Hij waarborgt de inhoudelijke integraliteit van het werken en bewaakt de kwaliteit van de besluitvorming.

· Portefeuillehouder wettelijke taken: Openbare orde en Veiligheid.
De aanwezigheid van Schiphol en de risico's die dit op veiligheidsgebied meebrengt vragen continue alertheid. Haarlemmermeer wordt als relatief veilige gemeente ervaren maar ondermijning, sociaal-psychisch gerelateerde problematiek en veiligheid rondom evenementen vragen steeds meer de aandacht. De burgemeester heeft visie op veiligheid, hij weet wat er speelt, besteedt hieraan op adequate wijze aandacht en acteert hierin onverschrokken.
De burgemeester heeft ervaring in het veiligheidsdomein. Hij neemt verantwoordelijkheid en speelt een zelfbewuste en prominente rol in de regio. In crisissituaties toont hij zich daadkrachtig. Hij is helder in zijn communicatie. Als hét gezicht van het bestuur toont hij leiderschap en schenkt tijd en aandacht aan de (emotionele) gevolgen van rampen en incidenten.

· Portefeuillehouder wettelijke taken: Integriteit
Integriteit is een van de kernwaarden van ons openbaar bestuur. Als portefeuillehouder staat de burgemeester voor de integriteit van het bestuurlijk en ambtelijk handelen van de gemeente en voor het voorkomen van belangenverstrengeling. Hij neemt hierin een voorbeeldfunctie en maakt het grijze gebied bespreekbaar. Hij is zich bewust van het belang daarvan voor het noodzakelijke vertrouwen van burgers in de (lokale) overheid.

· Verbindende schakel tussen raad - college en tussen ambtelijke organisatie – griffie
In de afgelopen jaren is geïnvesteerd in de rolvastheid van en de onderlinge verhoudingen tussen raad, college, ambtelijke organisatie en griffie. Dit vraagt ook de komende jaren aandacht. In de gemeentelijke driehoek heeft de burgemeester als voorzitter een belangrijke en coördinerende positie en bevordert de onderlinge samenwerking tussen de verschillende gemeentelijke gremia. Als voorzitter van raad én van college treedt de burgemeester rolzuiver en transparant op, waarbij duidelijk is dat de raad het hoogste orgaan is.

4. Bestuursstijl en competenties

· Bestuurlijke stijl
Haarlemmermeer heeft een veelzijdig profiel met het stedelijke Hoofddorp, de kleinere dorpen en kernen en het buitengebied, het Noordzeekanaal en de internationale dimensie van Schiphol en bedrijfsvestigingen. Daarnaast is de gemeente met een ambitieuze bouwopgave sterk in ontwikkeling.
Dit vraagt om een burgemeester die deze sterk uiteenlopende aspecten en belangen weet te verbinden, kan schakelen tussen verschillende abstractieniveaus en zowel bestuurlijk als inhoudelijk kan schaken op verschillende borden.
De burgemeester is een netwerker die Haarlemmermeer nog beter op de kaart zet, doordat hij mensen binnen en buiten Haarlemmermeer weet te verbinden.

Kortom, een bestuurlijke aanpakker!

Als het bestuurlijk boegbeeld investeert hij in de ontwikkeling van raad en college. Hij staat de leden met raad en daad terzijde en stimuleert hen hun aandeel te nemen in deze ontwikkeling.
Hij werkt aan cohesie en samenwerking en weet mensen achter het gezamenlijk belang te scharen.
Hij is integer en betrouwbaar, heeft visie en geeft richting.

In de bestuurlijke contacten in de regio stelt hij zich diplomatiek en verbindend op met oog op resultaat. Hij weet het belang van de gemeente Haarlemmermeer ook regionaal, provinciaal, en (inter)nationaal goed te vertalen. Hij beschikt hiervoor over een adequaat regionaal en landelijk netwerk en weet dit ten dienste van de gemeente in te zetten.

De burgemeester is aanspreekbaar op zijn handelen, staat open voor feedback en is in staat tot zelfreflectie.

· Basiscondities
Uiteraard zijn de vijf basiscondities zoals die voor elke burgemeester gelden, ook van toepassing op de burgemeester van Haarlemmermeer:
integer, herkenbaar, onafhankelijk, verbindend, stressbestendig.

· Vaardigheden
Bij het profiel van de burgemeester van de gemeente Haarlemmermeer behoren de volgende vaardigheden:

- rolzuiver/onpartijdig;
- authentiek leiderschap;
- samenwerkingsgericht/teamspeler;
- sociaal/toegankelijk/communicatief;
- bestuurlijk sensitief/omgevingsbewust;
- besluitvaardig/stressbestendig
- flexibel/aanpassingsvermogen;
- zelfreflectie en humor.

5. Voorwaarden

· Ervaring / Continuïteit / Wonen / Nevenactiviteiten / Assesssment

Ervaring
De burgemeester van Haarlemmermeer heeft relevante ervaring opgedaan in functies in het openbaar bestuur, in een omgeving die qua complexiteit vergelijkbaar is met Haarlemmermeer. Aanvullende ervaring die is opgedaan in functies buiten het openbaar bestuur is een pré. Relevante ervaring met regionale samenwerking en bestuurlijke vernieuwing wordt tevens als belangrijke meerwaarde gezien.

Continuïteit
Van de burgemeester wordt verwacht dat hij zich voor langere tijd, minimaal voor de duur van een ambtstermijn, aan Haarlemmermeer verbindt.

Wonen
Haarlemmermeer zoekt een burgemeester die zich met overtuiging als eerste burger én als inwoner van onze gemeente met de lokale samenleving verbindt.
De burgemeester vestigt zich direct (formeel uiterlijk binnen een jaar) in de gemeente Haarlemmermeer. Er is geen ambtswoning beschikbaar.

Nevenfuncties en nevenactiviteiten
Het hebben, aanvaarden en uitoefenen van nevenfuncties en nevenactiviteiten is uiteraard met de raad bespreekbaar. Het belang van Haarlemmermeer staat voorop.

Assessement
Een assessment op één of enkele selectiecriteria van de profielschets kan deel uitmaken van de procedure.